

Щодо змін у порядку підтвердження вільного володіння державною мовою під час проведення конкурсів на посади державної служби та призначення переможців

Верховною Радою України 25 квітня 2019 року було прийнято Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (далі – Закон), що визначив коло осіб, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків. До них, зокрема, належать державні службовці.

Частина четверта статті 10 Закону зобов'язує особу подати документ, що засвідчує рівень володіння державною мовою до призначення на відповідну посаду.

Крім того, відповідно до частини другої статті 9 Закону володіти державною мовою зобов'язані також особи, які претендують на призначення на посади державної служби.

Згідно з положеннями статті 10 Закону вимоги щодо відповідного рівня володіння державною мовою державними службовцями встановлює Національна комісія зі стандартів державної мови.

Рівень володіння державною мовою державними службовцями, засвідчується державним сертифікатом про рівень володіння державною мовою, що видається Національною комісією зі стандартів державної мови відповідно до Закону.

Відтак, Закон з 16 липня 2021 року суттєво змінює порядок підтвердження особою вільного володіння державною мовою під час проведення конкурсів на посади державної служби та призначення переможців, який було передбачено законодавством з питань державної служби.

Також 16 липня 2021 року набувають чинності зміни до Закону №889, зокрема щодо доповнення переліку інформації для участі особою у конкурсі копією державного сертифіката про рівень володіння державною мовою або витягом з реєстру Державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою.

Слід врахувати, що саме дата набрання чинності зазначених змін є початком для виникнення, зміни чи припинення прав та обов'язків відповідних суб'єктів правовідносин.

Статтею 58 Конституції України встановлено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

У рішенні Конституційного Суду України від 09 лютого 1999 року по справі № 1-7/99 (справа про зворотну дію в часі законів та інших нормативно-правових актів) визначено, що дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється з моменту набрання цим актом чинності і припиняється з втратою ним чинності, тобто до події, факту застосування той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце.

Таким чином, конкурси на зайняття посад державної служби, які розпочато (відповідні оголошення оприлюднено на єдиному порталі вакансій державної служби) до 16 липня 2021 року мають бути проведені і закінчитися відповідно до положень Закону № 889, що діяв у редакції до 16 липня 2021 року.

З урахуванням викладеного, особам слід подавати копію державного сертифікату про рівень володіння державною мовою або витяг з реєстру Державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою лише для участі у конкурсах на зайняття посад державної служби, оголошених з 16 липня 2021 року.

Під час прийняття рішення про оголошення конкурсу з 16 липня 2021 року рекомендуємо встановлювати максимальний строк подання інформації для участі в конкурсі з метою надання можливості особам, які бажають взяти у ньому участь, скласти іспит на рівень володіння державною мовою та отримати відповідний державний сертифікат.

Звертаємо увагу, що іспит на рівень володіння державною мовою організовує та проводить Національна комісія зі стандартів державної мови. На її офіційному вебсайті <https://mova.gov.ua/> у розділі «Іспит на рівень володіння державною мовою» можна ознайомитись з порядком проведення іспиту на рівень володіння державною мовою, зразками іспитових тестових завдань та іншою інформацією, що стосується отримання відповідного державного сертифікату.

З урахуванням того, що відповідно до Закону №889 призначення особи на посаду державної служби є окремою процедурою, яка відокремлена від конкурсного відбору, а також з огляду на положення частини четвертої статті 10 Закону щодо необхідності подання особою документу, що засвідчує рівень володіння державною мовою, до призначення на відповідну посаду, наголошуємо, що для призначення переможця конкурсу на посаду державної служби з 16 липня 2021 року необхідним є наявність державного сертифікату про рівень володіння державною мовою. Зазначена вимога діє і в тому випадку, коли конкурс на посаду державної служби було оголошено та/або завершено (оприлюднено результати) до зазначеної дати.